

Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yerel Kredi	AKTS	Ders (saat/hafta)	Uygulama (saat/hafta)	Laboratuvar (saat/hafta)
Türk Dil Bilgisi 1	TRO1931	2	2	2	0	0

Önkoşullar	Yok

Yarıyıl	Güz

Dersin Dili	Türkçe

Dersin Seviyesi	Lisans Seviyesi

Ders Kategorisi	Temel Meslek Dersleri

Dersin Veriliş Şekli	Yüz yüze

Dersi Sunan Akademik Birim	Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü

Dersin Koordinatörü	Hasan Mesut Meral

Dersi Veren(ler)	Hasan Mesut Meral

Asistan(lar)ı	

Dersin Amacı	Bu dersin amacı, Türkçe dilbilgisinin temel alanlarından olan ses bilgisi alanını tanıtmaktır. Türkçe ses bilgisinin temel konuları anlatılacak, Türkçenin sesleri, seslerin oluşumu, boğumlanma noktaları, ses olayları, ses kısıtlamaları gibi konularda detaylı bilgi verilecektir. Doğal dillerin ses oluşum düzeneklerinden bahsedilecek, vurgu, tonlama gibi alt alanlar hakkında da bilgi verilecektir.

Dersin İçeriği	Türkçenin tarihsel gelişimi ve yayılma alanı; Türk dilleri ailesi; Türkiye Türkçesinin ses bilgisi özellikleri; sesler (ünlü ve ünsüzler), ünlü ve ünsüzlerin özellikleri; ses uyumları (ünlü uyumu, ünsüz uyumu); ses (ünlü ve ünsüz) değişimleri (darlaşma, yuvarlaklaşma, benzeşme, ayrışma, türeme, düşme, ötümlüleşme, ötümsüzleşme, kaynaşma, ünlü çatışması, ikizleşme), kaynaştırma ünsüzleri, bağlantı ünlüsü; hece; yazım bilgileri, tarih boyunca kullanılan Türk alfabeleri; yazımın önemi ve gerekliliği; ses değişimlerinin yazıda gösterilmesi; hecelerin yazılışı, satır sonlarında sözcüklerin hecelere bölünerek yazılışı; yazım uygulamaları.

Opsiyonel Program Bileşenleri	Yok

Ders Öğrenim Çıktıları

1	Dilin doğası üzerine genel bilgi, ses bilgisi üzerine ise detaylı bilgi sahibi olur.
2	Türkçedeki sesbilgisel süreçleri derinlemesine analiz eder.
3	Türkçedeki sesbilgisel süreçleri dünya dilleri ile karşılaştırır.
4	Vurgu, tonlama gibi sesbilgisel konuları detaylı olarak öğrenir.
5	Ses bilgisinin diğer çalışma alanları ile ilişkisi hakkında bilgi sahibi olur. Gerekliğinde disiplinler arası çalışma yapabilir.
6	Dilbilgisine eleştirel bakabilir, Türkçe gramerin sorunları hakkında tartışabilir.

Haftalık Konular ve İlgili Ön Hazırlık Çalışmaları

Hafta	Konular	Ön Hazırlık
1	Giriş, ses, ses bilgisi, ses bilgisi çalışma alanı	-
2	Ses oluşumu- hava akımı düzenekleri	Ders kitabı 1. bölüm

3	Ünsüzler- boğumlanma noktası	Ders kitabı 2. bölüm
4	Ünsüzler- boğumlanma şekli	Ders kitabı 2. bölüm
5	Ünlüler- üç parametre	Ders kitabı 3. bölüm
6	Ünlüler- uzunluk-kısalık	Ders kitabı 3. bölüm
7	Ses olayları- ünsüzler	Ders kitabı 8-9. bölümler
8	Ara Sınav 1	Ders kitabı ve notları
9	Ses olayları-ünsüzler	Ders kitabı 8-9. bölümler
10	Ses olayları-ünlüler	Ders kitabı 8-9. bölümler
11	Ses olayları-ünlüler	Ders kitabı 8-9. bölümler
12	Vurgu	Ders kitabı 4. bölüm
13	Ezgi-ezgileme	Ders kitabı 5. bölüm
14	Hece yapısı	Ders kitabı 7. bölüm
15	Final	Ders kitabı 7. bölüm

Değerlendirme Sistemi

Etkinlikler	Sayı	Katkı Payı
Devam/Katılım	70	10
Laboratuar	0	0
Uygulama	0	0
Arazi Çalışması	0	0
Derse Özgü Staj	0	0
Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği	0	0
Ödev	2	20
Sunum/Jüri	0	0
Projeler	0	0
Seminer/Workshop	0	0
Ara Sınavlar	1	30
Final	1	40
Dönem İçi Çalışmaların Başarı Notuna Katkısı		60
Final Sınavının Başarı Notuna Katkısı		40
TOPLAM		100

AKTS İşyükü Tablosu

Etkinlikler	Sayı	Süresi (Saat)	Toplam İşyükü
Ders Saati	13	2	26
Laboratuar	0	0	0
Uygulama	0	0	0
Arazi Çalışması	0	0	0
Sınıf Dışı Ders Çalışması	5	2	10
Derse Özgü Staj	0	0	0

Ödev	1	5	5
Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği	0	0	0
Projeler	0	0	0
Sunum / Seminer	0	0	0
Ara Sınavlar (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi)	1	10	10
Final (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi)	1	20	20
Toplam İşyükü			71
Toplam İşyükü / 30(s)			2.37
AKTS Kredisi			2

Diğer Notlar	Yok